

spelad. Men därjämte kan man vinna ökad självständighet, särskilt sannolikt vänta en målmedveten rätt att själv bestämma om sina aktion från kyrkans sida för att rent interna angelägenheter.

Insänt.

Något om psalmvalet vid högmässan.

Det klagas i vår tid mycket över den klena församlingssången i våra kyrkor, och många mer eller mindre sannolika orsaker härtill framdragas. Men en sak, som torde spela en viss roll härvidlag, talar man icke mycket om: prästernas ofta ovederhäftiga och nyckfulla psalmval.

I en församling tjänstgör i en följd av år en prästman, som väljer psalmer efter sitt sinne med flitigt användande av sina »älsklingspsalmer». Sedan kommer en annan med kanske helt ny repertoar. När församlingen äntligen fattat den nya galoppen, blir det ombyte igen o. s. v. Eller vi tänka på en församling, där flera präster tjänstgöra. Dessa ha kanske var sin »färg», välja psalmer därefter och vilja gärna hävda sin egenart och originalitet. Det är icke ringa krav, som på så sätt ställas på kyrkfolkets sångförmåga. Församlingen skall vilken söndag som helst kunna sjunga nära nog vilken som helst av 673 psalmer. Förbistringen är stor. Man kan beräkna att på juldagsmorgonen få sjunga ps. 55, men sedan vet man icke mycket mer.

Detta har säkerligen varit till skada för församlingssången och är ett allvarsamt hinder för arbetet med dennas förnyelse. En kyrkokör repeterar för att sjunga på en större högtidsdag och får bl. a. ta igenom en del psalmer, som då kunna tänkas förekomma. Men på psalmседeln kommer i sinom tid något helt annat, som man inte be-

rett sig på. Sådant framkallar olust och oföretagsamhet hos både ledare och kör. Men nu hör jag invändningen: »Det är församlingen, som skall sjunga i kyrkan, och inte kören». Ja, den visan ha vi hört förr, och den kommer säkert aldrig att tystna, även om församlingssången för länge sedan förstummats. Man bör emellertid ej vara för sträng mot kantorn, om han föredrager att ha en koralkör vid sin sida framför att få utföra psalmerna som solosång eller vid indisposition som orgelsolo.

Men vi lämna kören. Många av kyrkomusikerna äro även lärare. Det kan hända, att den, som har en sådan förenad syssla, kommer på idén att taga en eller flera skolklasser med till kyrkan. Han önskar naturligtvis, att barnen skola kunna deltaga i psalmsången, inte nödvändigtvis som kör utan kanske som »församling», alltså placerad nere i kyrkan. Han gör en förfrågan hos vederbörande om psalmerna till den stundande helgdagen, men får till svar: »Dem kan jag ej lämna förrän på lördag kväll, då jag skrivit min predikan». — Somliga kantorer undervisa konfirmander i kyrkosång. Var och en torde inse, hur nyttigt och värdefullt det skulle vara, om under dessa sångövningar en liten stund ägnades åt den följande söndagens introitus och gradual.

Man skulle kunna säga, att det vore bättre, om vi kyrkomusiker valde psalmerna, vi som skola leda

sången och som i motsats till prästerna, ofta under hela vår tjänstetid, verka på samma plats och därför skulle kunna ha möjlighet att genom barnkörer, skolbarns- och konfirmandundervisning påverka en hel generation. Jag skall dock vara den förste att erkänna, att detta av andra orsaker vore olämpligt, och att vi icke äro kompetenta för uppgiften. Men det vore ej ur vägen, om vi hos våra respektive chefer, utan att behöva misstänkas för maktlystnad, kunde få framställa våra synpunkter och önskemål, och att det åtminstone någon gång undantagsvis tages hänsyn till dem. Det finns nog åtskilliga av oss, som, för att icke äventyra den synnerligen eftersträvanvärda husfriden, ej vilja röra vid en så ömtålig punkt som psalmsedeln. Erkännas må, att prästerna på många håll fått ögonen upp för psalmvalets betydelse och, under strävandena efter att på bästa sätt lösa frågan, även vilja höra kyrkomusikernas mening. Men på vissa håll är det uteslutande prästens ensak. Och dock talas

det vid kyrkliga konferenser så mycket om lekmännens medverkan. Lekmän? Vi måste tydligen inte vara några sådana.

Anledningen till detta opus var, att några icke lekmän utan prästmän i Linköpings stift, vilka nitälska för kyrkan och kyrkosången, utarbetat och i denna tidskrift publicerat en introitus- och gradualcykel, som tyckes vittna om grundliga studier i ämnet, djup förståelse för kyrkoårets alla skiftningar samt musikalisk sakkunskap. På goda grunder kan man emellertid misstänka, att prästerskapet i stort sett ej kommer att taga mycken notis om förslaget eller om tanken att så småningom nå fram till det önskvärda målet: fasta introitus- och gradualpsalmer. Det vore skada, om prästerna ej ville intressera sig för dessa spörsmål. De visa då bl. a., att de ej vilja medverka i arbetet för en bättre församlingssång, och vi ha i så fall ingen anledning att taga deras klagomål över den dåliga kyrkosången på allvar.

Kyrkomusiker.

Meddelanden.

Redaktionens adress är från och med detta nummer återigen Stjärnorp.

Musikbilagan till detta nummer utgör en femstämig sats av Heinrich Albert (* 1604; organist vid domkyrkan i Königsberg 1632; † 1651; har bl. a. komponerat melodien till psalm 204 enligt 1921 års koralbok). Texten utgör en översättning av Simon Dach's (1605—1659) dikt: Ich bin ja, Herr, in deiner Macht. Musikbilagan kan erhållas i bokhandeln separat till ett pris av 20 öre per ex. Rabatt vid rekvistion från förlaget.

Koralnämnden har under sommaren sammanträtt i Uppsala. Nämndens arbete har därvid koncentrerats på revision av hymnariet. Dess första del (det s. k. mindre hymnariet) torde vara att emotse i tryck under vinterns lopp. Varje del kommer att omfatta omkring 225 nummer.

Ny orgel. Borrby församling (Lunds stift) har kontrakterat med orgelbyggaren A. Mårtensson i Lund om en ny orgel, omfattande 29 stämmor på 2 man. och pedal.

Kantorsval. Till klockare och organist i Piteå landsförsamling har valts organisten H. Lundgren, Öjebyn.

Till kantorer vid förenade tjänster ha valts: i Flistad N. O. Vahlberg, Linköping; i Helgarö G. Viotti; i Brunflo E. Blom, Svartvik; i Vassunda G. Alvin, Linköping; i Över-Järna T. Engström, Avesta.

Lunds stifts Organist- och Kantorsförening hade sitt årsmöte i Lund och Bjered den 10 och 11 juli, därvid vid val av Centralstyrelse för åren 1929—31 avgåvos följande röster.

Till ledamöter: Svante Sjöberg, Karlskrona, Cyrus Granér, Älvsjö, C. Brodin,